

Helsingin luonnonsuojeluyhdistys ry
Itälahdenkatu 22b
00210 HELSINKI
Puh. 050 3011 633
S-posti: helsy@sll.fi

VALITUSLUPAHAKEMUS JA VALITUS

23.6.2022

Korkein hallinto-oikeus
PL 180
00131 HELSINKI
korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

VALITUSLUPAHAKEMUS JA VALITUS HELSINGIN HALLINTO-OIKEUDEN KRUUNUVUOREN-
RANNAN KESKUSKORTTELEIDEN ASEMAKAAVAA JA ASEMAKAAVAN MUUTOSTA KOSKEVASTA
PÄÄTÖKSESTÄ

Korkeimmalle hallinto-oikeudelle

Asia

Valitus Helsingin hallinto-oikeuden päätöksestä 24.5.2022 dnro
20455/03.04.04.16/2021, jolla hallinto-oikeus hylkäsi Stansvikin kyläyhdistyksen ja Helsingin luonnonsuojeluyhdistyksen valituksen Kruunuvuorenrannan keskuskortteleiden asemakaavasta.

Valittajat

Helsingin luonnonsuojeluyhdistys ry
Stansvikin kyläyhdistys ry

Prosessisosoite

Helsingin luonnonsuojeluyhdistys

Itälahdenkatu 22b
00210 HELSINKI

Puh. 050 3011 633
Sähköposti: helsy@sll.fi

Pyydämme ensisijaisesti sähköistä asiointia.

Vaatimukset

Helsingin luonnonsuojeluyhdistys ry ja Stansvikin kyläyhdistys ry vaativat, että Helsingin hallinto-oikeuden päätös (liite 1) on kumottava maankäyttö- ja rakennuslain vastaisena.

Toissijaisesti kaava on kumottava niiltä osin kuin se osoittaa maankäytön muutoksia olemassa oleville luontoalueille. Valituksen liitekartassa (kartta 1) kumottaviksi vaadittavat kaavan kaksi osa-aluetta on osoitettu yhtenäisellä punaisella viivalla, joka sulkee sisälleen alueet, joihin muutoksenhaku kohdistuu.

Lisäksi valittajat vaativat, että korkein hallinto-oikeus määrää valituksenalaisen Helsingin kaupunginvaltuuston Kruunuvuorenrannan asemakaavapäätöksen täytäntöönpanokieltoon asiaa koskevan valituslupahakemuksen ja valituksen käsittelyn ajaksi. Täytäntöönpanokieltoa perustelee valittajien oikeussuoja: luonnonsuojeluyhdistyksen ja kyläyhdistyksen valitus käy hyödyttömäksi siinä tapauksessa, että valituksenalainen asemakaavapäätös pannaan toimeen.

Valituslupahakemus

Valituslupahakemuksen perustelut

Kruunuvuorenrannan keskuskortteleiden alueella oli jo voimassa oleva asemakaava (Rannat, puisto ja palvelukortteli nro 12080, 23.11.2012), kun alueen asemakaavan muutoksen valmistelu alkoi osana Stansvikinnummen asemakaavoitusta keväällä 2015. Stansvikinnummen, joka nykyisin tunnetaan Stansvikinkalliona, osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa 18.5.2015 suunnittelualue on rajattu niin, että se sisältää myös myöhemmän Kruunuvuorenrannan keskuskortteleiden asemakaavaehdotuksen alueen. Stansvikinnummen asemakaavaluonnoksessa 14.9.2015 suunnittelualueen lounaisnurkkauksessa on varaukset julkisten lähipalveluiden korttelialueelle (YL) sekä liikerakennusten ja yhdistettyjen asuin- ja liikennerakennusten korttelialueelle (KL/AL). Stansvikinkallion asemakaavaehdotuksessa (12410), joka on päivätty 24.1.2017, YL- ja KL/AL-kortteleita ei enää ole.

Lähes kolme vuotta sen jälkeen kun palvelukorttelit katosivat Stansvikinkallion kaavasunnitelmista, Kruunuvuorenrannan keskuskorttelit ilmaantuvat asiakirjoihin omana itsenäisenä asemakaavahankkeena, kun Helsingin kaupunkiympäristölautakunnan 5.11.2019 kokouksen esityslistan asiana § 550 oli "Kruunuvuorenrannan keskuskortteleiden (Laajasalo, Kruunuvuorenranta) asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotus (nro 12580) ja sen asettaminen nähtäville (sisältää liikennesuunnitelman)". Kaupunkiympäristölautakunnan kyseisen kokouksen asiaa § 550 koskevan pöytäkirjan (liite 3) sivulla viisi todetaan seuraavasti:

"Asemakaava ja asemakaavan muutos on jaettu luonnosvaiheen jälkeen kahteen osaan: Stansvikinkallion asemakaavaehdotukseksi, jonka kaupunginvaltuusto hyväksyi 14.3.2018, ja täksi Kruunuvuorenrannan keskuskorttelien asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotukseksi. Pääosa kannanotoista ja mielipiteistä osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä alustavat suunnitteluperiaatteet ja kaavaluonnos vaiheessa kohdistui Stansvikinkallion asemakaavan alueelle. Kaavahanketta ei ole erikseen vuorovaikutettu luonnosvaiheen jälkeen."

Lausunnot ja osallisten mielipiteet eivät kohdistuneet Kruunuvuorenrannan keskuskortteleiden asemakaava-alueelle, sillä itsenäistä keskuskortteleiden asemakaavahanketta ei ollut olemassa vuonna 2015, jolloin Stansvikinnummen asemakaavaluonnos ensi kertaa tuli nähtäville. Koska keskuskortteleiden asemakaavahanketta ei ollut olemassa, ei ollut tietoa myöskään kaava-alueen rajoista, eikä siksi alueesta, jota keskuskortteleiden kaavahanke myöhemmin tulisi koskemaan. Osallisten on mahdotonta arvioida kaavahanketta, jos tiedossa ei ole, mitä maantieteellistä aluetta kaavahanke koskee.

Myöhemmin keskuskortteleina tunnettua palvelukortteleiden aluetta ei ollut syytä kommentoida siksikään, että alueella oli jo voimassa oleva asemakaava nro 12080 (Rannat, puisto ja palvelukortteli). Kun lisäksi Stansvikinnummen osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa ilmaistut suunnitteluperiaatteet ja -tavoitteet kohdistuivat myöhemmin Stansvikinkalliona tunnetulle alueelle, kuten kaupunkiympäristölautakunnan 5.11.2019 kokouksen pöytäkirjan esittelijän perusteluista ilmenee, ei osallisilla ole ollut syytä erikseen lausua tuolloin palvelukortteleina tunnetusta alueesta.

Helsingin kaupunkiympäristölautakunnan 5.11.2019 kokouksen asialistan kohtana § 550 esitelty Kruunuvuorenrannan keskuskortteleiden asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotus (nro 12580) oli tosiasiallisesti uusi kaavahanke, jonka lähtökohdat, tavoitteet, vaihtoehdot ja aikataulu olivat irtautuneet Stansvikinnummen asemakaavahankeen osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa vuonna 2015 osallisille ilmaistuista lähtökohdista ja tavoitteista.

Valituksenalaisessa päätöksessään Helsingin hallinto-oikeus ei ole tunnistanut, että keskuskortteleiden asemakaava esittelee palvelukortteleista uuden suunnitelmavaihtoehdon, jossa rakennusvolyymien määrä ja jakautuminen asumisen, kaupallisten ja julkisten palveluiden kesken sekä kaava-alueen sisällä että suhteessa viereiseen Stansvikinkallion asemakaavaan ovat muuttuneet tavoilla, jotka eivät olleet ennakoitavissa Stansvikinnummen vuoden 2015 osallistumis- ja arviointisuunnitelman perusteella.

Koska Kruunuvuorenrannan keskuskortteleiden asemakaavaehdotuksesta ei ole laadittu kyseistä kaava-aluetta koskevaa osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa, ei osallisilla ole ollut mahdollisuutta saada tietoja kaa-

van lähtökohdista, suunnitellusta aikataulusta sekä osallistumis- ja arviointimenettelystä maankäyttö- ja rakennuslain 63 §:n tarkoittamalla tavalla. Tästä syystä valituksenalainen kaavaehdotus ja sitä koskeva Helsingin hallinto-oikeuden päätös on kumottava.

Vireilletulo ja vuorovaikutus

Helsingin hallinto-oikeus toteaa päätöksessään (liite 1, s. 16) että ”kaavaselostuksen mukaan kaavoituksen vireilletulosta on ilmoitettu osallisille 18.5.2015 päivätyllä kaupunkisuunnitteluviraston asemakaava-osaston kirjeellä, jonka mukana on lähetetty osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä alustavat suunnitteluperiaatteet. Vireilletulosta on ilmoitettu myös vuoden 2015 kaavoituskatsauksessa.”

Helsingin kaupunki tiedotti Stansvikinnummen asemakaavan valmistelun alkamisesta osallisille kirjeellä, joka on päivätty 6.5.2015 – ei 18.5., kuten hallinto-oikeus lausuu. Kirjeen välityksellä osalliset saivat tiedon, että valmisteltava kaava on tullut vireille, mutta ei ole varmuutta, tiedottiko kaupunki kaavan valmistelun aloittamisesta muille kuntalaisille.

Kuten alkuperäisessä valituksessamme osoitettiin, osallisille lähetetyssä 6.5.2015 päivätyssä kirjeessä (https://www.hel.fi/hel2/ksv/liitteet/2015_hankepalvelu/1665_1_saatekirje.pdf) sen enempää kuin 18.5.2015 päivätyssä Stansvikinnummen osallistumis- ja arviointisuunnitelmassakaan (<https://www.hel.fi/hel2/ksv/liitteet/oas/1210.pdf>) ei ole mainittu, milloin ja minkä viranomaistahon päätöksellä Stansvikinnummen asemakaavahanke on tullut vireille ja miten vireilletulosta on kuulutettu tai muutoin tiedotettu. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa (s. 5) mainitaan ainoastaan, että ”kaavamuutos on tullut vireille kaupunkisuunnitteluviraston aloitteesta”. Tarkempia tietoja vireilletulosta ei kerrota. Tämä johtuu siitä, että Helsingin kaupunki ei kuuluttanut kaavan vireilletulosta. Kaupungin selityksen mukaan, johon myös hallinto-oikeus päätöksessään nojautuu, Stansvikinnummen asemakaavan vireilletulosta on ilmoitettu vuoden 2015 kaavoituskatsauksessa, mutta valittajien tiedossa ei ole, että kaupunki olisi esittänyt asiasta mitään todistetta. Jos Stansvikinnummen asemakaavan valmistelun aloittamisesta on tiedotettu vuoden 2015 kaavoituskatsauksessa, olisi saattanut odottaa, että kaupunki olisi esittänyt kyseisen katsauksen tai otteen siitä hallinto-oikeudelle. Valittajien tiedossa ei ole, että näin olisi tapahtunut. Tästä syystä on olemassa varteenotettava epäily, että Kruunuvuorenrannan keskuskortteleiden asemakaavan vireilletulosta ei tiedotettu maankäyttö- ja rakennuslain edellyttämällä tavalla.

Stansvikinnummen asemakaavan valmistelu jatkui vuoden 2017 alussa Stansvikinkallion asemakaavana nro 12410, joka esiteltiin kaupunkisuunnittelulautakunnalle 24.1.2017:

<https://dev.hel.fi/maatokset/asia/hel-2015-004954/kslk-2017-2/>

Stansvikinkallion asemakaavaan 12410 (24.1.2017) ei sisällynyt kaupallisten ja julkisten palveluiden korttelialueita. Lautakunnan esittelijän päätösehdotuksen 24.1.2017 tekstissä tai liiteaineistoon kuuluneessa 24.11.2015 päivätyssä vuorovaikutusselostuksessa ei ole mitään mainintaa siitä, että Stansvikinnummen asemakaava olisi jaettu kahtia, ei myöskään tietoa milloin tai missä poliittisessa tai hallinnollisessa elimessä päätös kaavan jakamisesta osiin on tehty. Kaava-aineistosta puuttui myös tieto, missä muodossa, millaisilla lähtökohdilla, tavoitteilla ja aikataululla kaupallistan ja julkisten korttelialueiden suunnittelua edistettiin sen jälkeen kun kyseiset korttelit ovat jääneet Stansvikinkallion asemakaavan ulkopuolelle.

Päätöksessään Helsingin hallinto-oikeus katsoo (liite 1, s. 16), että ”menettely ei ole ollut lainvastainen yksin sillä perusteella, että valituksenalainen kaavahanke oli alun perin osa laajempaa hanketta, joka on luonnosvaiheen jälkeen päätetty toteuttaa osissa. Kun otetaan huomioon kaavan tavoitteet ja vireilletulosta kaavan hyväksymiseen kulunut aika, kaavahankkeen sisältö ei ole muuttunut olennaisesti toisenlaiseksi vireilletulon ja hyväksymisen välillä. Vuorovaikutus kaavan vireilletulon yhteydessä on siten toteutunut laissa edellytetyllä tavalla.”

Stansvikinnummen 18.5.2015 osallistumis- ja arviointisuunnitelman (<https://www.hel.fi/hel2/ksv/liitteet/oas/1210.pdf>, s. 2) mukaan kaava-alue oli tarkoitus suunnitella pääosin asuinalueeksi, jonka asukastavoite oli 2 000 henkeä. Stansvikinnummen alustavien suunnitteluperiaatteiden (18.5.2015) mukaan alueen kokonaiskerrosalataavoite oli noin 80 000 k-m².

Stansvikinnummen kaavoitukselle annetut määrälliset kerrosala- ja asukastavoitteet toteutuivat jo Stansvikinkallion asemakaavan hyväksymisen myötä: kaupunkisuunnittelulautakunnan päätöksessä 24.1.2017 (<https://dev.hel.fi/maatokset/asia/hel-2015-004954/kslk-2017-2/>) mainitaan, että ”aluetta suunnitellaan noin 2 000 uudelle asukkaalle. Asemakaava-alueen kokonaiskerrosala on yhteensä 89 650 k-m²”. Kaavaselostuksen (2017:12410, s. 8 ja 9) mukaan Stansvikinkallion asemakaava-alue on suunniteltu 2000 asukkaalle ja alueen kokonaiskerrosala on yhteensä 88 350 k-m², josta asumista on 87 600 k-m² ja liiketilaa 750 k-m²:

https://kartta.hel.fi/helshares/kaavaselostus/ak12410_selostus.pdf

Kun Stansvikinkallion asemakaava hyväksyttiin valtuustossa 14.3.2018, osallisilla oli perusteltu syy uskoa, että Stansvikinnummen kaavoitus oli päättynyt – varsinkin, kun Helsingin kaupunki ei ollut tiedottanut

osallisille, milloin ja miten kaupallisten ja palvelukortteleiden suunnittelua jatketaan.

Kun sitten Kruunuvuorenrannan keskuskortteleiden asemakaava ilmestyi kaupunkiympäristölautakunnan esityslistalle 5.11.2019, yli puolitoista vuotta sen jälkeen kun Stansvikinkallion asemakaava oli hyväksytty, eivät osalliset voineet ennakoida tapahtunutta: Kruunuvuorenrannan keskuskortteleiden suunnittelun etenemisestä ja aikataulusta, suunnittelun tavoitteista, sisällöstä tai vaihtoehtoista ei ollut tiedotettu osallisille eikä edes jälkikäteen ole ollut mahdollista selvittää, milloin tai minkä elimen päätöksellä Stansvikinnummen kaavan jakaminen tapahtui. Kruunuvuorenrannan keskuskortteleiden asemakaavaehdotus nro 12580 tuli odottamatta ja ilman ennakkotietoa lautakunnan 5.11.2019 käsittelyyn sen jälkeen kun Stansvikinnummen kaavoitukselle vuonna 2015 osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa annetut tavoitteet olivat jo toteutuneet Stansvikinkallion asemakaavassa.

Kaupunkiympäristölautakunnan esittelijän päätösehdotuksen perusteluista selviää, että Kruunuvuorenrannan keskuskortteleiden asemakaavan kokonaiskerrosala on 41 190 k-m², josta uutta asuntokerrosalaa on 18 630 k-m², liiketilaa 7 060 k-m² sekä julkisia palveluita 15 500 k-m². Asukasmäärän lisäys on noin 450 asukasta (liite 3, s. 3):

[https://www.hel.fi/static/public/hela/Kaupunkiymparistolautakunta/Suomi/Paatos/2019/Kymp_2019-11-05_Kylk_31_Pk/3F58BA42-1BEA-C440-B334-6E69AA400000/Kruunuvuorenrannan_keskuskortteleiden_\(Laajasalo_K.pdf](https://www.hel.fi/static/public/hela/Kaupunkiymparistolautakunta/Suomi/Paatos/2019/Kymp_2019-11-05_Kylk_31_Pk/3F58BA42-1BEA-C440-B334-6E69AA400000/Kruunuvuorenrannan_keskuskortteleiden_(Laajasalo_K.pdf)

Kruunuvuorenrannan keskuskortteleiden asemakaava kasvattaa Stansvikinnummen asemakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa ilmoitettua 80 000 kerrosneliömetrin tavoitetta 51,5 prosentilla ja asukastavoitetta 22,5 prosentilla. Yhteensä Stansvikinkallion ja keskuskortteleiden asemakaavojen kerrosala on 129 540 k-m² – 61,2 prosenttia Stansvikinnummen osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa ilmoitettua suurempi. Erityisesti kerrosalan lisäys on massiivinen, ja toisin kuin hallinto-oikeus päätöksessään katsoo, kaavan sisältö on rakennusvolyymien osalta muuttunut olennaisesti siitä, mitä vuonna 2015 osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa Stansvikinnummen kaavoituksella tavoiteltiin.

Osayleiskaavan ohjausvaikutus

Hallinto-oikeus toteaa sinänsä aivan oikein, että valituksenalaisessa asemakaavassa osoitettu maankäyttö poikkeaa Kruunuvuorenrannan osayleiskaavan maankäyttöratkaisusta niin, että asemakaava-alueen lounaisosassa Y-alueita sijoittuu osayleiskaavan VP-alueelle, ja siten, että asemakaava-alueen eteläosassa katualuetta sijoittuu osayleiskaavan VP- ja VV-alueille. Näistä poikkeavuuksista huolimatta hallinto-oikeus katsoo,

että osayleiskaava on riittävästi ohjannut valituksenalaista asemakaavaa (liite 1, s. 16–17):

”Asemakaavassa voidaan tarkentaa yleiskaavan mukaisia alueiden rajauksia ja maankäyttöratkaisuja. Kun lisäksi otetaan huomioon, että valituksenalaisen asemakaava-alueen lounaispuolelle on voimassa olevassa asemakaavassa osoitettu leikkipuisto (VK) ja valituksenalaisessa asemakaavassa osoitetusta katualueesta huolimatta kadun ja rannan väliin jää metsäinen alue, joka on voimassa olevassa asemakaavassa osoitettu lähivirkistysalueeksi (VL) ja uimaranta-alueeksi (VV), osayleiskaava on ollut valituksessa tarkoitetuilta osin riittävästi ohjeena asemakaavaa ja asemakaavan muutosta laadittaessa.”

On kiistatonta, että valituksenalainen asemakaava osoittaa katualueen Stansvikinrannan alueelle, joka osayleiskaavassa on määrätty lähivirkistysalueeksi ja uimaranta-alueeksi. Poiketessaan osayleiskaavan rakennettavan korttelialueen ja virkistyskäyttöön osoitetun viheralueen välisestä rajasta valituksenalainen asemakaava ei vain poikkea osayleiskaavan maankäyttömuotojen rajoista, vaan vaarantaa osayleiskaavan tarkoituksen toteutumisen. Korttelialueiden ja virkistysalueiden välinen raja on osayleiskaavassa piirretty tarkasti öljysatamatoimintojen kuluttaman alueen ja Stansvikin rantametsän väliselle rajalle niin, että osayleiskaavan tarkoituksena on ollut vaalia Stansvikinrannan monisatavuotisen metsän luonnonarvoja. Rakentaminen 10–20 metrin syvyisellä kaistalla virkistysalueella kaventaa rantametsävyöhykettä suurimmillaan kolmanneksella ja muuttaa rakennettavan rantakaistan maankäytön jyrkästi päinvastaiseksi verrattuna siihen, mitä osayleiskaava on tarkoittanut.

Kaava-alueen luonto ja luontoselvitykset

Helsingin hallinto-oikeus tulkitsee valituksenalaisen maankäyttösuunnitelman suhdetta kaava-alueella esiintyviin luonnontilaisiin alueisiin seuraavasti (liite 1, s. 17):

”Luontoselvitysten riittävyttä ja luonnonympäristön vaalimista koskevan sisältövaatimuksen täyttymistä arvioitaessa on otettava huomioon, että valituksenalainen asemakaava-alue sijaitsee pääosin entisen öljysataman alueella, joka on puutonta kenttää. Asemakaava-alueen eteläosaan osoitettu katualue sijoittuu pieneltä osin Stansvikin rantametsän alueelle ja asemakaava-alueen koillisosassa osa AL-korttelialueesta sijoittuu metsäiselle kallioalueelle, joka on osa laajempaa valituksenalaisen asemakaava-alueen itäpuolella sijaitsevaa Stansvikinkallion metsäaluetta.”

Asemakaavassa osoitettu Stansvikin rantakadun katualue sijoittuisi 10–20 metrin leveydeltä rantametsään kuten valituksessamme ja liitteessä olevassa kartassa 1 osoitetaan. Kaavan toteuttamisen myötä rantametsä menettäisi 2730,9 m² pinta-alastaan. Ja vaikka kaava-alue pääosin sijait-

see entisellä öljysatama-alueella, kaava-alueen 4,4 hehtaarin pinta-alasta 1,23 hehtaaria, 28 prosenttia, on luonnontilaista aluetta, joka Uudenmaan maakuntaliitolle tehdyssä selvityksessä "Uusimaa-kaava 2050 – Luontoselvityskohteiden maakunnallinen arvo" (s. 166–170) on todettu maakunnallisesti arvokkaaksi: https://uudenmaanliitto.fi/wp-content/uploads/2021/10/Luontoselvityskohteiden_maakunnallinen_arvo.pdf

Helsingin kaupungin luontotietojärjestelmän puutteet

Valituksenalaisen kaavan luontoselvitysten osalta Helsingin hallinto-oikeus toteaa päätöksessään (s. 17) aivan oikein, että "selvityksissä on yleisesti tukeuduttu Helsingin kaupungin luontotietojärjestelmästä ilmeneviin tietoihin ja Kruunuvuorenrannan aluetta laajemmin koskevista eri aikoina laadituista selvityksistä ilmeneviin tietoihin. Valituksenalaisen asemakaavan valmistelun yhteydessä ei ole erikseen selvitetty kaavan vaikutuksia muiden eläinlajien kuin lepakoiden kannalta."

Helsingin luontotietojärjestelmä ei kuitenkaan ole luotettava lähde. Helsingin kaupungin tarkastusviraston 13.2.2019 julkaiseman arvioinnin mukaan luontotietojärjestelmässä on jatkuvasti alueellisia, eliöryhmittäisiä ja lajikohtaisia puutteita (liite 4, https://www.arviointikertomus.fi/sites/default/files/pdf/article-memo/2019/luonnonsuojeluohjelman_toteuttaminen.pdf, s. 9, 10):

"Kaikista lajeista tai lajiryhmistä ei kuitenkaan ole tuoretta tietoa tai ei ole tietoa lainkaan". "Luonnonsuojeluohjelmaa laatiessa ei huomioitu meriluontoa, pienvesiä eikä luonnonmaisemia."

Helsingille tyypilliset ja harvinaiset lajit olivat luonnonsuojeluohjelmaa laatiessa ja ovat edelleen tiedossa vain osin: "Osasta lajeja on paremmin tietoa kuin muista. Lajitiedot saattavat koskea vain osaa Helsingin aluetta: kaikkia alueita ei ole kartoitettu kattavasti", jatkaa tarkastuskertomus sivulla 10.

Luontoselvitysten tiedot tulevat luontotietojärjestelmään viipeellä – jos koskaan: "Lajitiedon saaminen on hankalaa: laajempien selvitysten tiedot tulevat kaupungin luontotietojärjestelmään mutta alueittain tehtävien hankkeiden luontoselvitysten tiedot eivät. (...) Luontotietojärjestelmän tieto vanhenee." (Mt., 10.)

"Hyönteisten tilanne Helsingissä on huonosti tunnettu, koska asian selvittämiseen ei ole vakituista henkilöä eikä aikaa. Helsingin alueen kovakovakuoriaisista tai perhosista ei ole tietoja. (...) Hyönteisten lisäksi muidenkin selkärangattomien esiintyvyys Helsingissä on huonosti tunnettu." (Mt., 11.)

Euroopan unionin luontodirektiivissä mainittujen sammalien ja jäkälien esiintymisestä Helsingissä on arviointikertomuksen sanoin "hyvin vähän

tietoa". "Vain lahokaviosammalta on kartoitettu, koska Suomessa on lajin huippuasiantuntija." (Mt., 20.) Luontotietojärjestelmän puutteiden takia Helsingin luonnonsuojeluohjelma perustui monin osin "vajavaiseen tietoon", kiteyttää tarkastuskertomus johtopäätöksensä sivulla 11.

Kun kaavan valmistelussa luontoarvojen selvittäminen on lähinnä luontotietojärjestelmän tietojen varassa, luontotietojärjestelmän puutteista tulee kaavan valmisteluaineiston puutteita. Valituksenalaisessa asemakaavassa luontoselvitysten puutteet ovat seurausta yhtäältä siitä, että kaavan valmistelun yhteydessä luontoselvitysten tekeminen on laiminlyöty, toisaalta siitä, että olemassa olevaa luontotietoa ei ole hyödynnetty kaavaa laadittaessa. Näiden kaavasunnittelun menettelytapojen heikkouksien takia kaava-alueen sammat ja jäkälät sekä selkärangattomat eliöt ovat jääneet inventoimatta. Ja koska olemassa olevaa luontotietoa ei ole hyödynnetty, suunnittelualueeseen sisältyvien luontotyyppien ja niiden lajiston arvo on kaavatyössä sivuutettu eikä kaava-alueelle ulottuvan linnustoalueen valtakunnallista arvoa ole tuotu kaava-aineistossa esiin.

Stansvikin luontokohteiden maakunnallinen arvo

Uudenmaan maakuntaliiton raportti "Uusimaa-kaava 2050 – Luontoselvityskohteiden maakunnallinen arvo" (Uudenmaan liiton julkaisuja E 217 – 2019, päivitetty 10.9.2019, https://uudenmaanliitto.fi/wp-content/uploads/2021/10/Luontoselvityskohteiden_maa_kunnallinen_arvo.pdf) oli alkuperäisenä julkaisuhetkenään vuoden 2019 maaliskuussa monipuolisin ja kattavin dokumentaatio Stansvikin–Tahvonlahden luontoarvoista. Helsingin hallinto-oikeuden päätöksen mukaan (s. 17) kyseinen raportti on "kooste Faunatica Oy:n vuosina 2017 ja 2018 tekemistä selvityksistä, joissa on arvioitu, täyttyvätkö yhteensä 126 kohteen luontoarvot maakunnallisen arvon kriteerit." Hallinto-oikeuden tulkinta ei osoita perehtyneisyyttä raportin sisältöön. Julkaisun laadinnassa on hyödynnetty luontotietoja kaikista julkisista lähteistä mukaan lukien Helsingin kaupungin luontotietojärjestelmä. Virallisten lähteiden lisäksi raportti hyödyntää myös ammattimaisten luontokartoittajien havaintoaineistoja. Stansvikia koskevat tiedot (s. 166) on kerätty seuraavista lähteistä:

- Helsingin luontotietojärjestelmä (Helsingin kaupunki 2018)
- Helsingin Stansvikin luontoselvitykset vuonna 2014 (Ahola ym. 2015)
- Helsingin luonnonsuojeluohjelma 2015–2024 ja metsäverkostoselvitys, korjattu ehdotus (Erävuori ym. 2015)
- Lausunto ehdotuksesta Helsingin luonnonsuojeluohjelmaksi 2015–2024 ja metsäverkostoselvityksestä (Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri 2015)

- Stansvikin kartanopuiston puu- ja ruohovartinen kasvillisuus ja kasvisto (Hiltunen 2001)
- Olli Mannisen lajilöydöt Helsingissä vuosina 2013–17 -paikkatietoaineisto
- Helsingin viher- ja virkistysverkoston kehittämissuunnitelma (Helsingin kaupungin kaupunkisuunnitteluvirasto 2016)
- Uudenmaan ekologiset verkostot Zonation-analyysien perusteella (Jalkanen ym. 2018)
- Ympäristöhallinnon Hertta-tietokannan havainnot (Ympäristöhallinto 2017b)
- Pinta-alojen arviointi ja ilmakuvatarkastelu Maanmittauslaitoksen kartta-aineistojen perusteella

Uudenmaan liiton raportti Tahvonlahden luonnon maakunnallisesta arvosta (s. 167) tuo esiin alueen monipuolisen sammal-, jäkälä- ja kääpälajiston sekä selkärangattomia: kaksisiipisistä mainitaan vaarantunut (VU) *Mycetophila sigmoides* sekä silmälläpidettävät niinjalokirsikäs (*Ctenophora guttata*) ja *Monocentrotta lundstroemi*, kovakuoriaisista silmälläpidettävä kyrmysepikkä (*Eucnemis capucina*, nyk. *Eucnemis zaitzevi*).

Lintujen pesimäalueena Tahvonlahden ympäristön todetaan olevan alueen koko huomioon ottaen paitsi Helsingin ja Uudenmaan myös koko Etelä-Suomen oloissa poikkeavan monimuotoinen ja luonnonarvoiltaan arvokas. Vuonna 2014 tehdyssä linnustoselvityksessä (liite 5, Ahola ym. 2015) havaittiin pesimälajeina muun muassa erittäin uhanalainen tukkasotka (*Aythya fuligula*), vaarantuneet isokoskelo (*Mergus merganser*) ja pajusirkku (*Emberiza schoeniclus*) sekä silmälläpidettävä haarapääsky (*Hirundo rustica*).

Uudenmaan liiton raportti dokumentoi informaatiota lajeista ja lajiryhmistä, joista Helsingin luontotietojärjestelmässä ei ole tietoja ja joita Stansvikin alueella tehdyissä maastokartoituksissa kuten "Kruunuvuorenrannan luontoselvityksen täydennys" (liite 6, Enviro 2.11.2011) ei ole tutkittu tai tunnistettu. "Kruunuvuorenrannan luontoselvityksen täydennys" -selvityksen sivulla kolme ongelma tunnustetaan suoraan: "Alueella tehdyt luontoselvitykset eivät kata kaikkia eliöryhmiä. Mainittavimmat puutteet ovat sammalet ja hyönteiset."

"Kruunuvuorenrannan luontoselvityksen täydennys" (Enviro 2.11.2011) perustui olennaisilta osin rekisteriaineistoihin sekä aikaisemmin tehtyihin kartoituksiin, joista vanhimmat olivat 1990-luvun puolivälistä ja tuoreimmat vuosilta 2003–2007 (ks. mt., s. 3). Kun Helsingin kaupunginvaltuusto päätti valituksenalaisesta keskuskortteleiden asemakaavasta 25.11.2020, luontoselvitykset joihin kaava nojautui, olivat – lepakoita ja linnustoa lukuun ottamatta – 13–17 vuotta vanhoja. Lisäksi Kruunuvuo-

renrannan luontoselvityksen täydennykseen sisältyi jo lähtökohtaisesti puute, jonka seurauksena Stansvikinrannan ja rantametsän suojeluarvo jäi tutkimatta: selvityksen tarkastelualue ei ulottunut rantametsän ja rantavyöhykkeen alueille (ks. mt., kuva 1 s. 2).

Uhanalaiset kangas- ja kalliometsätyypit

Valituksenalainen asemakaava sivuuttaa "Helsingin uhanalaisten luontotyyppien inventoinnit 2017–2019" yhteenvetoraportin (https://www.sll.fi/app/uploads/sites/72/2021/12/Uhanalaiset_luontotyypit_Inventointiraportti_2017-2019_FINAL-3.pdf, Sitowise ja Enviro 27.2.2020): Stansvikin ja Kruunuvuoren alueilla tehty kangasmetsä- ja kallioluontotyyppien pilottitutkimus ei sisälly kaava-aineistoon eikä kaavasunnitelma ota inventoinnin tarjoamaa informaatiota huomioon.

Helsingin hallinto-oikeus lausuu asiasta (liite 1, s. 18) seuraavasti:

"Pilotin tavoitteena on ollut saada kuva erityisesti kangasmetsien luokittelusta luontotyypeihin sekä arvioida sopivaa luokittelumenetelmää. Raportin kuvissa on esitetty pilottialueen luontotyyppijä ja niiden edustavuus. Tältä osin hallinto-oikeus toteaa, että raportin tarkoitus ja sisältö huomioon ottaen kaupunginvaltuuston päätös ei ole lainvastainen sillä perusteella, että raportti ei ole ollut kaava-aineistossa osana kaavoituksessa huomioituja selvityksiä. Asiassa esitetyn selvityksen perusteella kysymyksessä olevalla asemakaava-alueella ei ole luonnonsuojelulain 29 §:n mukaisia suojeltuja luontotyyppijä."

Hallinto-oikeuden päätöksestä seuraa, että tietoa suunnittelualueen luontotyypeistä, niiden edustavuudesta ja luonnontilaisuudesta ei ollut tarpeen ottaa suunnittelussa huomioon, kaavan vaikutuksia uhanalaisiin luontotyypeihin ei ollut tarpeen arvioida eikä osallisilla ja poliittisilla päättäjillä ollut oikeutta saada tietää kaavan vaikutuksista kaava-alueen luontotyypeihin.

Lepakkoselvitykset ja KHO:2020:111

Kaava-alueella tehtyjä lepakkoselvityksiä ovat "Kruunuvuorenrannan lepakkoselvitys 2017"

(<https://dev.hel.fi/paatokset/media/att/90/9082dd64e659f591f118c066343a723bc198dc7a.pdf>, BatHouse, 27.10.2017) sekä "Stansvikin uimaranta – Puistosuunnitelman lepakkoselvitys 2020" (liite 7, Tmi Metsäsiipi, Rasmus Karlsson 20.10.2020). Rantametsän osalta lepakkolajistoa on selvitetty myös Stansvikin kyläyhdistyksen teettämässä lepakkoselvityksessä "Lepakkoselvitys – Stansvik" (<https://stansvik.net/data/documents/Lepakkoselvitys-Stansvik-teos.pdf>, Wermundsen Consulting Oy, 19.9.2013). Hallinto-oikeus toteaa päätöksessään (s. 18), että "asemakaavaan liittyvien

selvitysten perusteella Stansvikin rantametsän alueella ei ole lepakoiden lisääntymis- tai levähdyspaikkoja, joita asemakaavassa osoitettu rakentaminen heikentäisi tai hävittäisi. Ranta-alueella ei ole lisääntymis- ja levähdyspaikkoja myöskään alueen puistosuunnitelmaan liittyvän vuoden 2020 lepakkoselvityksen mukaan.”

Päätöksessään hallinto-oikeus sivuuttaa Kruunuvuoren asemakaavaa koskeeneen korkeimman hallinto-oikeuden vuosikirjapäätöksen KHO:2020:111, johon sisältyy arvio Kruunuvuorenrannan vuoden 2017 lepakkoselvityksestä, joka kattoi myös valituksenalaisen asemakaavan luonnontilaiset alueet. Päätöksessään korkein hallinto-oikeus toteaa (s. 21) seuraavaa:

”Asemakaava-alueelta ei ole kuitenkaan selvitetty tarkemmin luonnonsuojelulain 49 §:n 1 momentissa tarkoitettuja lepakoiden potentiaalisia lisääntymis- tai levähdyspaikkoja. (...) ”Laadittujen selvitysten perusteella jää huomattava epävarmuus siitä, sijaitseeko asemakaava-alueella lepakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikkoja.”

Korkein hallinto-oikeus katsoo, että ”luonnonsuojelulain 49 §:n 1 momentin mukaisen kiellon noudattamisen arvioinnissa on kuitenkin otettava huomioon lisääntymis- ja levähdyspaikkoihin liittyvät eläinlajikohtaiset erityispiirteet. Lepakoiden osalta arvioinnissa on otettava huomioon lisääntymis- ja levähdyspaikkojen väliset tärkeät siirtymäreitit, koska kaikkein keskeisempien siirtymäreittien hävittäminen tai heikentäminen voi käytännössä johtaa lisääntymis- ja levähdyspaikan häviämiseen tai heikentymiseen.”

”Asemakaava-alueen sijainnista Tahvonlahdenniemen ja Stansvikin sekä Tullisaaren merkittävien lepakkoalueiden läheisyydessä ja sen selvityksissä todetusta merkityksestä lepakoiden saalistusalueena seuraa, että asemakaavaratkaisussa ja sen perusteena olevissa selvityksissä ja vaikutusten arvioinneissa olisi tullut kiinnittää erityistä huomiota asemakaavan toteuttamisesta alueella esiintyville lepakoille aiheutuviin vaikutuksiin.”

Vuosikirjapäätöksessään korkein hallinto-oikeus kiinnittää huomiota lepakoiden elinympäristön heikentymisestä todennäköisesti seuraaviin välillisiin vaikutuksiin lepakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikoille. Kruunuvuorenrannan keskuskortteleiden asemakaava-aineistosta puuttuu arvio kaavan vaikutuksista Tahvonlahden, Stansvikin ja Tullisaaren alueella sijaitseviin lepakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikkoihin. ”Stansvikin uimaranta – Puistosuunnitelman lepakkoselvitys 2020” kiinnittää huomiota siihen tosiasiaan, että lepakkolajien ja yksilöiden määrä Stansvikinrannassa ja rantametsässä on jo vähentynyt tapahtuneiden maankäytön muutosten seurauksena. Lepakoiden saalistusalueiden supistumisella, valaistuksen lisääntymisellä ja siirtymäreittien heikentymisellä on siis vaikutusta lepakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen käyttökelpoisuuteen lepakoiden kannalta, kuten korkeimman hallinto-oikeuden vuosikirjapäätös aivan oikein arvioi.

Selkärangattomien sivuuttaminen kaavoituksessa tekee tyhjäksi niitä koskevat suojelumääräykset

Selkärangattomista eliöistä hallinto-oikeus toteaa päätöksessään (s. 18): "Valituksen mukaan selkärangattomia lajeja ei ole kartoitettu valituksenalaisen asemakaavan valmistelun yhteydessä. Hallinto-oikeus toteaa, ettei asiassa ole tullut ilmi seikkoja, joiden vuoksi näitä lajeja olisi tullut asemakaavaa laadittaessa erikseen kartoittaa."

Helsingin kaupungin luontotietojärjestelmän selkärangattomia eliöryhmiä koskevat puutteet ovat olleet kaupunkiympäristötoimialan ja poliittisten päättäjien tiedossa ainakin helmikuusta 2019, jolloin kaupungin tarkastusvirasto julkaisi arviointimuistionsa luonnonsuojeluohjelman toteuttamisesta (liite 4).

Euroopan unionin luontodirektiivi sekä luonnonsuojelulaki ja -asetus, joilla direktiivi Suomessa on pantu toimeen, suojelee 15 Suomessa tavattavaa kovakuoriaislajia, 16 perhoslajia, kuutta sudenkorentolajia, viittä nilviäislajia sekä kolmea muuta selkärangattomia lajeja (liite 8 ja https://www.ymparisto.fi/fi-FI/Luonto/Lajit/Luonto_ ja_lintudirektiivien_lajit/Lajien_esittelyt). Luontodirektiivin nojalla suojellut lajit mainitaan myös luonnonsuojeluasetuksen liitteissä (<https://finlex.fi/fi/laki/alkup/2021/20210521>).

Euroopan unionin luontodirektiivillä sekä kansallisella lainsäädännöllä suojeltuja lajeja voidaan vaalia vain, jos niiden esiintymisaluet tunnetaan. Ja esiintymisaluet tunnetaan vain, jos ne luontoselvityksin kartoitetaan. Luontoselvitysten laiminlyönti estää sekä unionin oikeuden että kansallisen ympäristölainsäädännön tehokkaan toteutumisen.

Maankäyttö- ja rakennusasetuksen 1 §:n 1 momentin mukaan maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:ssä tarkoitettuja kaavan vaikutuksia selvitetessä otetaan huomioon aikaisemmin tehdyt selvitykset sekä muut selvitysten tarpeellisuuteen vaikuttavat seikat. Selvitysten on annettava riittävät tiedot, jotta voidaan arvioida suunnitelman toteuttamisen merkittävät välittömät ja välilliset vaikutukset.

Maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:n 1 momentin mukaan kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavan vaikutuksia selvitetessä tulee ottaa huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus. Pykälän 2 momentin mukaan kaavaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin selvitetävä suunnitelman ja tarkasteltavien vaihtoehtojen toteuttamisen ympäristövaikutukset, mukaan lukien yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja muut vaikutukset. Selvitykset on tehtävä koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia.

Toisin kuin olisi voinut odottaa, Helsingin hallinto-oikeus ei katsonut, että tieto siitä, että yli neljännes (28 %) kaava-alueesta kuuluu maakunnallisesti arvokkaaseen luontoalueeseen ja linnustoltaan yhteen Etelä-Suomen arvokkaimmista pesimäalueista, olisi niin merkittävä, että se olisi tullut ottaa kaavaa laadittaessa huomioon. Hallinto-oikeus ei myöskään katsonut, että kaavan vaikutusten arviointi Tahvonlahden luonnon maakunnalliseen arvoon ja vaikutusarvioinnin tuloksista informointi suunnittelun osallisille ja kaavasta päättävälle luottamushenkilöille olisi ollut laillisuusnäkökulmasta tarpeen.

Valituksenalaisessa kaava-aineistossa tiedon puute suunnittelualueen luonnon arvosta on ollut omiaan häivyttämään kaavan luontovaikutukset ja vähättelemään kaavan toteuttamisesta olemassa olevalle luonnonympäristölle koituvia vahinkoja, jotka muodostavat olennaisen osan kaavan toteuttamisen vaihtoehtoiskustannuksista. Maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:ään sisäänkirjoitettu informaatio-ohjauksen periaate ei voi toteutua, jos suunnittelualueen erityispiirteitä ja niihin liittyviä arvoja kuvaavissa tiedoissa on olennaisia puutteita.

Helsingin kaupunkiympäristötoimialan suunnittelukäytännöt ja EU:n luontodirektiivin toimeenpano

Kruunuvuorenrannan keskuskortteleiden asemakaavatyössä Helsingin kaupunkiympäristötoimiala on laiminlyönyt lukuisten uhanalaisten ja erityisesti suojeltavien eliöryhmien esiintymisen selvittämisen suunnittelualueella, jättänyt huomiotta suunnittelualueen luonnon arvoa koskevaa olemassa olevaa tietoa sekä tuottanut luontoselvityksiä, joita ei ole sisällytetty kaava-aineistoon ja jotka on julkaistu vasta sen jälkeen kun kaava on poliittisesti hyväksytty. Viime mainittuihin kuuluu Rasmus Karlssonin Stansvikin uimaranta – Puistosuunnitelman lepakkoselvitys 2020, 20.10.2020, joka julkaistiin keskuskortteleiden asemakaavan lautakuntahyväksynnän 22.9.2020 jälkeen. Valtuusto hyväksyi valituksenalaisen asemakaavan 25.11.2020. Laajasalon alueen lahakaviosammalselvitys vuonna 2021 (liite 9, Faunatican raportteja 24/2021) julkaistiin vasta 1.8.2021.

Valituslupahakemuksen liitteessä tarkastellaan lukuisten maankäytön muutosten aiheuttamaa Stansvikin–Tahvonlahden lepakoiden lisääntymis- ja leväyhdyspaikkojen heikentymistä EU:n komission ohjeiden sekä Euroopan unionin tuomioistuimen tuoreiden linjausten valossa (liite 10). Unionin tuomioistuin on vahvistanut asiassa Föreningen Skydda Skogen (yhdistetyt asiat C 473/19 ja C 474/19), että luontodirektiivin tavoitteiden saavuttamiseksi on tärkeää, että toimivaltaiset viranomaiset kykenevät ennalta koimaan sellaisen toiminnan, joka saattaa olla haitallista kyseisellä direktiivillä suojelluille lajeille, eikä tässä yhteydessä merkitystä ole sillä, onko kyseessä olevan toiminnan tarkoitus näiden lajien tappaminen tai häiritseminen:

<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=238465&pageIndex=0&doclang=FI&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=8374872>

Komission ohjeasiakirjassa todetaan: "Esimerkiksi sellaisten hankkeiden osalta, joilla voi olla vaikutuksia johonkin liitteessä IV tarkoitettuun lajiin, jäsenvaltiot voivat mukauttaa nykyisiä suunnittelumenettelyjä 12 artiklan vaatimusten mukaisiksi. Tämä tarkoittaa sitä, että lajiin ja niiden lisääntymis- ja levähdyspaikkoihin kohdistuvien vaikutusten arviointi voidaan sisällyttää eri tasoilla jäsenvaltioiden nykyisiin päätöksentekoprosesseihin, kuten maankäytön suunnittelua koskeviin päätöksiin tai suunnitelmien ja hankkeiden ympäristövaikutusten arviointimenettelyihin."

Korkeinta hallinto-oikeutta pyydetään arvioimaan, ovatko Helsingin kaupunkitoimialan suunnittelukäytännöt, sellaisina kuin ne Kruunuvuorenrannan keskuskortteleiden asemakaavan sekä Stansvikin, Tahvonlahden ja Kruunuvuoren ympäristön asemakaavojen laadinnan seurauksina näyttäytyvät, unionin lainsäädännön, komission ohjeiden sekä unionin tuomioistuimen tulkintalinjausten mukaisia; vai ovatko Helsingin kaupungin käytännöt sellaisia, että ne ovat omiaan vaikeuttamaan tai estämään unionin lainsäädännön tarkoituksen toteutumisen Helsingin kaupungin alueella.

Vaadimme, että tarvittaessa korkein hallinto-oikeus pyytää EU-tuomioistuimelta tai tuomioistuimen julkisasiamieheltä ennakkoratkaisua siitä, onko luontodirektiivi esteenä asemakaavalle, jossa Stansvikin rantakatu kaventaa lepakkolajeille tärkeää rantametsää. Olisiko viranomaisten tullut ennakoida haitat tiukan suojelun piirissä oleville lepakoille laatimalla rantametsän säästävä asemakaava ja olisiko asemakaavassa tullut noudattaa varovaisuusperiaatetta varsinkin, kun läheisillä asemakaava-alueilla oli jo havaittu lepakoiden elinolojen heikentyminen? Entä olisiko lepakoiden elinalueelle kohdistuvien eri kaavahankkeiden yhteisvaikutus lepakoiden elinoloihin pitänyt arvioida alueen kaikkia asemakaavoja laadittaessa?

Valitus

Helsingin luonnonsuojeluyhdistys ry ja Stansvikin kyläyhdistys ry uusivat Helsingin hallinto-oikeudelle toimittamansa valituksen (liite 12) ja vastaselityksen, joissa vaaditaan Helsingin kaupunginvaltuuston päätöksen 25.11.2020 § 327 kumoamista joko kokonaan tai toissijaisesti niiltä osin kuin kaava osoittaa maankäytön muutoksia olemassa oleville luontoluonnoille valituksen liitekartalla yhtenäisellä punaisella viivalla osoitetuille alueille.

Valituksen pääkohdat ovat seuraavat:

- Asemakaavaehdotus nro 12580 hallinnollisena prosessina

- Valituksenalaisen asemakaavaehdotuksen suhde ylempiin ohjaaviin kaavoihin
- Maakunnallisesti arvokas luontoalue
- Lahokaviosammal sekä muut sammal-, jäkälä- ja kääpälajit
- Uhanalaiset luontotyypit
- Lepakkoselvitysten puutteet

Helsingissä 23.6.2022

Helsingin luonnonsuojeluyhdistys ry:n puolesta

Antti Halkka
puheenjohtaja

Emilia Pippola
järjestösihteeri

Stansvikin kyläyhdistys ry:n puolesta

Marjo Huuskonen
puheenjohtaja

Liitteet

Liite 1. Helsingin hallinto-oikeuden päätös 24.5.2022

Liite 2. Liite hallinto-oikeuden päätökseen: valitusosoitus

Liite 3. Kaupunkiympäristölautakunnan pöytäkirja, asia § 550 5.11.2019

Liite 4. Luonnonsuojeluohjelman toteuttaminen 2018. Arviointimuistio.
Helsingin kaupunki, Tarkastusvirasto.

Liite 5. Helsingin Stansvikin luontoselvitykset vuonna 2014 Raportti
2.2.2015

Liite 6. Kruunuvuorenrannan luontoselvityksen täydennys 2011

Liite 7. Stansvikin uimaranta – Puistosuunnitelman lepakkoselvitys 2020,
20.10.2020

Liite 8. Luontodirektiivin lajit 10.9.2013 taulukko

Liite 9. Laajasalon alueen lahokaviosammalselvitys vuonna 2021

Liite 10. Lepakoiden suojelu maankäytön muutoksilta EU-tuomioistuimen
päätösten valossa 23.6.2022

Liite 11. ECLI:EU:C:2021:166 Yhdistetyissä asioissa C-473/19 ja C-474/19

Liite 12. Kruunuvuorenrannan keskuskortteleiden asemakaavavalitus
20.1.2021

Karttaliitteet

Kartta 1. Keskuskortteleiden asemakaava-alueen luontoalueet pinta-aloineen